

Пол Валери

ГРОБЉЕ НРАЈ МОРА

*Спокојна ли крова с јатом голубова
Што трепери борјем између гробова;
Праведно ту подне проткива пламеном
море, море препородно вазда!
О, наградо изузетне мисли,
Свечани погледу на смирај богова!*

*Како чист рад танане светлости
Круни дијаманте неприметне пене,
Какав ли се мир изгледа везе!
Кад се сунце одмара на бездну,
Остварења чиста вечита узрока,
Време сија и сан је сазнање.*

*Благо стојно, прост Минервин храмe,
Изобилја мира и видно богатство,
Поносите водо, Око што гајиш у себи
Сна бескрајно под ватреним велом,
О тишино моја!... Здање моје душе,
Препуњено златом, устрептали Крове!*

*Ти храмe Времена, сведен у уздаху,
Уздигем се теби и свикавам на те,
Док ме грли мој поглед са мора.
И као мој поклон божанствима,
То блистање расјева мирно
Силан презир свуд по безданима.*

*Као што се плод топи у сласти,
Као што га наслада замени
У устима где му облик чили,
Дишем овде дим свога времена,
И небо пева испареној души
мене жала у шуморе мора.*

Гледај, лепо небо, како ли се мењам!
После мог поноса и чудна чекања
Пуна снаге и неке премоћи,
Подајем се том сјајну простору,
моја сенка клизи по здању умрлих
И навикава ме на њен корак вајни!

Душом подареном пламу сунцостаја,
Стојим већ уза те, о предивна правдо
Буктиња под сабљама без милости!
Враћам те чисту на твоје праместо:
Види себе! . . . Али свака светлост
Вуче собом пола и суморне сенке.

О само за себе, себи, и у себи,
Поред срца, на извору песме,
Међу празницом и чистим збивањем,
Чекам одзив своје скривене снаге,
Горке, мрачне и звучне цистерне,
Што одзвања душом као ништавило.

Значи ли, лажни сужњу лишића,
Заливе грицкало мршавих ограда,
Буктаво тајанство на мојим очима,
Које ли ме тело вуче свом нестанку,
Што ме привлачи та земља костију?
Нека искра мисли ту на моје мртве.

Тај свети кутак са нестварном ватром,
Земаљски делић у недрима сјаја,
Баш ми се свиђа под власти светлости,
Проткан златом, камењем и борјем,
Где трепери мрамор заједно са сенком.
Ту море спава верно на мом гробљу.

Сјајна кујо, склони идољупца!
Кад усамљен с осмехом пастира,
Чувам помно тајновито стадо,
Бело стадо мога мирна гробља,
Терај јато мудрих голубова,
Вајне снове, доушне анђеле!

Ту будућност замире на прагу.
Чисти цврчак грицка сасушеност;
И све је спржено, и све разорано,
Сурова суштина зграбила је све.
Још се живот опија празницом,
И горчина слади, а дух се ведри.

Ова земља скрива све нестале,
Загрева их, испија им тајне;
А Подне врхуни, Подне без покрета,

У себи се мисли, задовољно собом . . .
Потпуна главо, дивна дијадемо,
У теби сам потајна промена!

Имаш само мене за све твоје стрепње!
И моје сумње, и кајања, и мучења
Недостаји су твога бујна дијаманта!
Ал' у ноћи мртвих, тешкој од мрамора,
Сплетови створења из корења борја
Освајају стално живо ти станишта.

Мртви утонуше у дубок нестанак,
Рујна иловача испи бела лица,
Цвеће зграби сокове живота!
Где су присне приче покојника,
Где личне вештине, где ли душе?
Црви гмизе где су цвале сузе.

Голицања и смех девојака,
Очи, зубе, росне трепавице,
Љупке груди у игри са ватром,
Врела крвца на податној усни,
И дарови — прсти на бранику, —
Све земљи одлази, а враћа се игри!

Ти врла душо, надаш ли се снима
Који неће бити у лажним бојама
Што их нуде виду таласи и злато?
Да ли ћеш певати када се испариш?
Но, све бежи! Моје присуство бледи,
Свето се нестрпљење гаси!

Сува бесмртност, црна, позлаћена,
Тешиатељко страшно закићена,
Што ствараш од смрти материно крило,
Ту лаж лепу и смерно лукавство!
Ко ли не зна и ко не пориче
Те празне лобање и подсмехе вечне!

Уземљени преци, главе без станара,
Што сте под теретом толико лопата
Земља само, а корак нам збуњујете,
Глодар прави, црв тај неумитни,
За вас није што спите камено,
Он живи од живих, он ме не напушта!

Је ли љубав, или самомржња?
Његов зуб потајни близу ми је тако
Да му сва имена могу пристајати!
Нека! Он види, сања, жели, пипка!
Прија му пут моја, и до задњег даха
Живим да припаднем само томе створу!

Зеноме, Свирепи Зеноме Елеје!
Ти ме рани том крилатом стрелом
Која трепти, лети, а не лети!
Звук ме ствара и стрела убија!
Гле, Сунце . . . Корњача дух мрачи
Кад се Ахил брзи не помиче!

Не, не! . . . Смело у реку времена!
Ломи, тело измаштану љуску
Пијте, прса, сокове ветрова!
Већ свежина са морских усана
Крепи моју душу . . . О сило слана!
Брзо у таласе на извор живота!

Да! Силно море с толико опсена,
Кожо тигра, поцепани плашту,
Играријо сунчевих идола,
Хидро бесна у плавом пијанству,
Ти уједаш свој реп распаљени
Сред те буке што личи тишини,

Ветар лети! . . . Ваља живот проживети!
Ваздух листа и склапа ми књигу,
Пенаст талас расцветава стене!
Одлетите, заблудне странице!
Ломите, вали! Весело рушите
Кров спокоја где кљуцаху једра!

П р е в о,
РАДОМАН ЗУКОВИЋ